

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 497

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/782)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : K. K. Gn. Md.
18/101 - 2016/04334

5 . 6 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4.6.1986 tarihinde kararlaştırılan «5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

G E R E K Ç E

Yabancı ulaştırma kurumlarının Türkiye'den yaptıkları yük ve yolcu taşımacılığı işlerinden elde ettikleri kazançlar Türkiye'de % 46 nispetinde kurumlar vergisine tabi tutulmaktadır. Öte yandan söz konusu kurumların kanunî veya iş merkezlerinin bulunduğu devletlerde ise yabancı ulaştırma kurumlarının bu tür faaliyetleri vergilenmemekte veya çok yüksek nispetlerde veya götürü emsallere göre vergilendirilmektedir. Bu durumda, anılan ülkeler mallarının taşıma işini Türk kurum ve kuruluşlarına vermeyip, başka ülkelerin kuruluşlarına taşıtmaktadırlar. Bu ise ülkemizin önemli ölçüde döviz kaybına yol açmaktadır. Getirilen değişiklikle söz konusu taşımacılık işlerinde ülkemiz kuruluşlarının tercih edilmesi ve ülkemizin bu yolla döviz gelirlerinin artırılması amaçlanmıştır.

Böylece ülkelerarası vergilemede dengeli ve eşit bir yol izlenmesi sağlanmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/782
Karar No. : 45

24 . 10 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 4.6.1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, Başkanlıkça 6.6.1986 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 16.10.1986 tarihinde yaptığı 60 ıncı birleşiminde ilgili Hükümet temsilcilerinin de katılımıyla görüşülüp karara bağlanmış ve Başkanlığa sunulmuştur. Ancak, Tasarıya 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile ilgili

Komisyonunda eklenen iki yeni madde nedeniyle yapılan düzenleme Başkanlıkça İçtüzüğün 36 ncı maddesine aykırı bulunarak 17.10.1986 tarih ve 7026 sayılı yazısıyla geri gönderilmiştir.

Başkanlığın uyarısı dikkate alınarak Komisyonumuzun, 23.10.1986 tarihinde yaptığı 62 nci birleşiminde yeniden görüşülen tasarı ile yabancı ulaştırma kurumlarının ülkemizden yaptıkları yük ve yolcu taşımacılığı işlerinden elde ettikleri kazançların vergilendirilmesinde mütekabiliyet esasına dayalı olarak Kurumlar Vergisi nispetlerinin yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir.

Bilindiği gibi, söz konusu taşımacılık işlerinden elde edilen kazançlar ülkemizde % 46 nispetinde Kurumlar Vergisine tabi tutulmaktadır. Halbuki, bazı devletlerde yabancı taşımacılık şirketlerinin bu tür faaliyetleri vergilenmemekte veya çok düşük vergilenmekte, bazı devletlerde ise çok yüksek nispetlerde vergiye tabi tutulmaktadır.

Ülkemiz kuruluşlarına taşımacılık kazançları üzerinden herhangi bir vergi ödettirmeyen ülkelerin nakliyecilerine ülkemizin de aynı şekilde işlem yapabilmesini sağlayarak iki ülke arasındaki taşımacılık faaliyetlerini teşvik etmeyi amaçlayan, aynı zamanda Türk kuruluşlarına ağır vergiler ödettiren ülkelerin kuruluşlarına emsali ağır vergiler ödetme imkânı sağlayacak tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3239 sayılı Kanunun 78 inci maddesiyle değişen 25 inci maddesine 2 nci fıkrasından sonra gelmek üzere fıkralar ekleyen çerçeve 1 inci maddenin ikinci fıkrası, konuya açıklık getirmek amacıyla yeniden düzenlenmiş; Kanunun yürürlüğe gireceği tarih ile Bakanlar Kurulu Kararının yayımı tarihi arasındaki sürenin herhangi bir ihtilafa sebebiyet vermemesi amacıyla, yayımlanacak Bakanlar Kurulu Kararının, kanunun yayımı tarihinden itibaren geçerli olacağı şeklinde bir Geçici Madde eklenmiş, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş	Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya
<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman	<i>M. Fenni İslimyeli</i> Balıkesir
<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl	<i>A. Şamil Kazokoğlu</i> Bolu	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa
<i>M. Memduh Gökçen</i> Bursa	<i>O. Şeref Bozkurt</i> Çanakkale	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum
<i>Şeyhmus Bahçeci</i> Diyarbakır	<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum
<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Halil Orhan Ergüder</i> İstanbul	<i>Tülay Öney</i> İstanbul
<i>Reşit Ülker</i> İstanbul	<i>Özdemir Pehlivanoğlu</i> İzmir	<i>M. Turan Bayezit</i> Kahramanmaraş
<i>İbrahim Özbıyık</i> Kayseri	<i>Erol Ağaçlı</i> Kırklareli	<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir
<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir	<i>Saffet Sert</i> Konya	<i>Ayhan Fırat</i> Malatya

Fehmi Memişoğlu
Rize

İsa Vardal
Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3239 sayılı Kanunun 78 inci maddesiyle değişen 25 inci maddesine 2 nci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

«Bu Kanunun 18 ve 19 uncu maddelerine göre vergilendirilen yabancı ulaştırma kurumlarında vergi nispetini karşılıklı olmak şartıyla ülkeler itibariyle kara, deniz ve hava ulaştırma kurumları için ayrı ayrı veya topluca sifıra kadar indirmeye veya bu maddede yazılı oranın bir katını geçmemek üzere yeni bir oran tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu maddeye göre, Bakanlar Kurulu'nca farklı oranda kurumlar vergisine tabi tutulan kurumlarla ilgili usul ve esasları belirlemeye de Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Maliye ve Gümrük Bakanı yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3239 sayılı Kanunun 78 inci maddesiyle değişen 25 inci maddesine 2 nci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

«Bu Kanunun 18 ve 19 uncu maddelerine göre vergilendirilen yabancı ulaştırma kurumlarında vergi nispetini karşılıklı olmak şartıyla ülkeler itibariyle kara, deniz ve hava ulaştırma kurumları için ayrı ayrı veya topluca sifıra kadar indirmeye veya bu maddede yazılı oranın bir katını geçmemek üzere yeni bir oran tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu maddeye göre, Bakanlar Kurulu'nca farklı oranda kurumlar vergisine tabi tutulan kurumlarla ilgili vergilemenin usul ve esaslarını belirlemeye de Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

GEÇİCİ MADDE — Bakanlar Kurulu bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen yetkilerini bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren elde edilecek kazançlar için yürürlüğe girecek şekilde kullanabilir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

A. Karaevli

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bak.

M. Emiroğlu

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

S. N. Türel

4.6.1986

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yrd. Bakanı

M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemlî

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçıoğlu